

KOMMISSIONENS BESLUTNING

af 16. oktober 2002

om Italiens påtænkte støtteordning til fordel for nedsættelse af energiudgifterne i små og mellemstore virksomheder i regionen Sardinien

(meddelt under nummer K(2002) 3715)

(Kun den italienske udgave er autentisk)

(EØS-relevant tekst)

(2003/228/EF)

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER HAR —

under henvisning til traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab, særlig artikel 88, stk. 2, første afsnit,

under henvisning til aftalen om Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde, særlig artikel 62, stk. 1, litra a),

under henvisning til Rådets forordning (EF) nr. 659/1999 af 22. marts 1999 om fastlæggelse af regler for anvendelsen af EF-traktatens artikel 88 ⁽¹⁾,efter at have opfordret interesserede parter til at fremsætte deres bemærkninger i overensstemmelse med disse artikler ⁽²⁾, og

ud fra følgende betragtninger:

I. SAGSFORLØB

(1) Ved brev af 30. oktober 2001 nr. 13 305 anmeldte de italienske myndigheder i overensstemmelse med traktatens artikel 88, stk. 3, en påtænkt støtteordning til fordel for små og mellemstore virksomheder (SMV) i regionen Sardinien.

(2) Loven, hvis ikrafttræden forudsætter Kommissionens godkendelse i henhold til traktatens artikel 87 og 88, blev derfor indført i registret over anmeldt støtte under N 759/01.

(3) Ved brev af 30. november 2001 anmodede Kommissionen om yderligere oplysninger. Efter en rykkerskrivelse fra Kommissionen til de italienske myndigheder den 24. januar 2002, svarede disse ved brev af 20. februar 2002 nr. 2236.

(4) Ved brev af 26. april 2002 underrettede Kommissionen Italien om sin beslutning om at indlede proceduren efter EF-traktatens artikel 88, stk. 2, over for ovennævnte støtte.

(5) Kommissionens beslutning om at indlede proceduren blev offentliggjort i *De Europæiske Fællesskabers Tidende* ⁽³⁾. Kommissionen opfordrede interesserede parter til at fremsætte deres bemærkninger til den omhandlede støtte.

(6) Kommissionen har ikke modtaget bemærkninger fra interesserede parter.

II. BESKRIVELSE

Målsætning

(7) Det forhold, at der ikke findes et distributionsnet for metangas i regionen Sardinien medfører, at øens virksomheder har større energiudgifter sammenlignet med virksomheder i andre af Italiens regioner, der har adgang til et sådant net.

(8) For at yde SMV i regionen Sardinien dækning for de merudgifter, de afholder, som følge af at de må benytte dyrere energikilder end metangas, er der i ordningen fastsat bestemmelser om støtteforanstaltninger til fordel for disse virksomheder i form af skattelettelser.

(9) Ordningen svarer til en række målsætninger for regionaludvikling.

Retsgrundlag

(10) Den pågældende ordning omhandles i lov af 23. december 2000, nr. 388, artikel 145, stk. 9, og i udkast til fællesministerielt dekret fra økonomiministeriet og ministeriet for fremstillingsvirksomhed om retningslinjer og betingelser for, at SMV i regionen Sardinien kan opnå

⁽¹⁾ EFT L 83 af 27.3.1999, s. 1.

⁽²⁾ EFT C 132 af 4.6.2002, s. 6.

⁽³⁾ Jf. fodnote 2.

skattelettelser som følge af manglende gennemførelse af programmet for tilførsel af metangas til øen.

Varighed og bevilling

- (11) Ordningen, hvis budgettildeling er på 10,3 mio. EUR, dækker virksomhedernes energiudgifter i 2000 og 2001.

Modtagere

- (12) Modtagerne er SMV, som omhandlet i Kommissionens henstilling 96/280/EF af 3. april 1996 om definition af små og mellemstore virksomheder ⁽⁴⁾, i regionen Sardinien inden for sektorerne for levnedsmidler, tekstiler, beklædning, papir, kemi, petrokemi, byggematerialer, glas og keramik, samt mekanik.

Ordningens formål

- (13) Ordningen tager sigte på at yde driftsstøtte, dvs. støtte, der skal mindske virksomhedernes løbende udgifter til energi.

Støttens form og intensitet

- (14) Støtten ydes i form af skattelettelser, hvis omfang dog ikke kan overstige 60 % af udgifterne til køb af flydende brændstof (brændselolie) og LPG.

III. TVIVL, SOM KOMMISSIONEN GAV UDTRYK FOR SOM LED I PROCEDUREN EFTER TRAKTATENS ARTIKEL 88, STK. 2

- (15) Som led i proceduren efter traktatens artikel 88, stk. 2, gav Kommissionen udtryk for, at den nærede tvivl med hensyn til, om de ulemper, der er påvist af de italienske myndigheder, er strukturelle, jf. retningslinjer for statsstøtte med regionalt sigte, og om den støtte, der ydes i henhold til ordningen, er berettiget under henvisning til dens bidrag til regionaludviklingen.
- (16) Kommissionen har ikke modtaget nogen bemærkninger hverken fra de italienske myndigheder eller fra andre interesserede parter.

IV. VURDERING

1. Vurdering af, om de pågældende foranstaltninger udgør støtte

- (17) For at vurdere, om de ved ordningen indførte foranstaltninger udgør støtte, som omhandlet i traktatens artikel

87, stk. 1, må det fastslås, om de giver modtagerne en fordel, om denne hidrører fra staten, om de forvrider konkurrencen, og om de kan påvirke samhandelen mellem medlemsstater.

- (18) Det første af de i artikel 87, stk. 1, omhandlede elementer, der kan udgøre støtte, er muligheden for, at foranstaltningen begunstiger visse virksomheder. Det drejer sig derfor om at fastslå, om de modtagende virksomheder på den ene side modtager en økonomisk fordel, som de ikke ville have opnået på sædvanlige markedsvilkår, eller om de slipper for omkostninger, de sædvanligvis skulle have afholdt med virksomhedernes egne finansielle midler, og om denne fordel på den anden side indrømmes en bestemt kategori af virksomheder. Indrømmelse af skattelettelser til virksomheder i én af Italiens regioner (Sardinien), forlener modtagerne med en økonomisk fordel, eftersom skattelettelser nedsætter omfanget af de skatter, virksomhederne ellers skulle have betalt. Desuden begunstiger disse foranstaltninger virksomheder, der arbejder i bestemte områder af Italien, idet støtten ikke gives til virksomheder uden for nævnte områder.

- (19) Den anden betingelse for at anvende traktatens artikel 87 er, at de påtænkte foranstaltninger indrømmes af staten ved hjælp af statsmidler. I den foreliggende sag er der tale om manglende statsmidler, eftersom det drejer sig om en manglende indtægt for de offentlige myndigheder: indrømmelse af skattelettelser nedsætter statens skatteindtægter.

- (20) Den tredje og fjerde betingelse for anvendelse af traktatens artikel 87, stk. 1, er at støtten forvrider eller truer med at forvride konkurrencevilkårene eller kan påvirke samhandelen inden for Fællesskabet. I den foreliggende sag truer de pågældende foranstaltninger med at forvride konkurrencen, eftersom de styrker de modtagende virksomheders finansielle stilling og disses handlingsmuligheder i forhold til konkurrenterne, der ikke nyder godt af foranstaltningerne. Sker dette inden for samhandelen mellem medlemsstater, påvirkes denne af nævnte foranstaltninger. Som fastslået af Domstolen, bl.a. i dom af 13. juli 1988 i sag 102/87, Frankrig mod Kommissionen ⁽⁵⁾ forvrider nævnte foranstaltninger konkurrencen og påvirker samhandelen mellem medlemsstater, når de begunstigede virksomheder udfører en del af deres produktion til andre medlemsstater; er de pågældende virksomheder ikke selv eksportvirksomheder, fremmes på lignende vis den indenlandske produktion, idet de muligheder, virksomheder, der er etableret i andre medlemsstater, har for at udføre deres varer til det italienske marked, herved indskrænkes.

⁽⁴⁾ EFT L 107 af 30.4.1996, s. 4.

⁽⁵⁾ Sml. 1988, s. 4067.

- (21) Af ovennævnte årsager er de pågældende foranstaltninger principielt forbudt i henhold til traktatens artikel 87, stk. 1, og de kan kun anses for at være forenelige med fællesmarkedet, hvis de er omfattet af én af de i traktaten fastsatte undtagelsesbestemmelser.

2. Ordningens lovlighed

- (22) Eftersom de pågældende foranstaltninger endnu ikke er trådt i kraft, konstaterer Kommissionen, at de italienske myndigheder har opfyldt den i traktatens artikel 88, stk. 3, omhandlede anmeldelsespligt.

3. Vurdering af, om foranstaltningerne er forenelige med fællesmarkedet

- (23) Efter at de pågældende foranstaltningers art er fastslået som værende statsstøtte som omhandlet i traktatens artikel 87, stk. 1, må det undersøges, om de i medfør af traktatens artikel 87, stk. 2 og 3, kan erklæres forenelige med fællesmarkedet.
- (24) For så vidt angår anvendeligheden af de i traktaten fastsatte undtagelsesbestemmelser, finder Kommissionen, at den pågældende støtte ikke kan være omfattet af de i traktatens artikel 87, stk. 2, fastsatte undtagelsesbestemmelser, da der er tale om støtte af social karakter som omhandlet i artikel 87, stk. 2, litra a), og ikke om støtte, hvis formål er at råde bod på skader, der er forårsaget af naturkatastrofer eller af andre usædvanlige begivenheder, som omhandlet i artikel 87, stk. 2, litra b), og heller ikke om støtte, der kan være omfattet af artikel 87, stk. 2, litra c). Det er åbenbart, at heller ikke de i artikel 87, stk. 3, litra b) og d), fastsatte undtagelsesbestemmelser finder anvendelse.
- (25) Eftersom der er tale om driftsstøtte, undersøger Kommissionen, om den kan være omfattet af de i traktatens artikel 87, stk. 3, litra a), fastsatte regionale undtagelsesbestemmelser.

Spørgsmålet om, hvorvidt regionen er støtteberettiget

- (26) Kommissionen skal gøre opmærksom på, at den ved beslutning af 1. marts 2000 ⁽⁶⁾ godkendte det italienske kort over støtte med regionalt sigte for tidsrummet 2000-2006 i forbindelse med de regioner, der er omfattet af den i traktatens artikel 87, stk. 3, litra a), fastsatte undtagelsesbestemmelse. På grundlag af dette kort er Sardinien en region, der i medfør af nævnte undtagelsesbestemmelser er støtteberettiget.

Driftsstøtte

- (27) I retningslinjerne for statsstøtte med regionalt sigte ⁽⁷⁾, står der i punkt 4.15, at regionalstøtte, der ydes med

henblik på at nedbringe en virksomheds løbende udgifter (driftsstøtte), i princippet er forbudt. Undtagelsesvis kan denne form for støtte dog ydes i områder, der falder ind under undtagelsesbestemmelsen i traktatens artikel 87, stk. 3, litra a), på betingelse af, at den findes velbegrunder på grundlag af sit bidrag til den regionale udvikling og støttens karakter, og at dens omfang står i forhold til de ulemper, den skal opveje.

- (28) På grundlag af samme retningslinjers punkt 4.17 skal driftsstøtte være tidsbegrænset og nedtrappelig.
- (29) Den region, hvor støtten ydes, er ganske vist en region, der falder ind under den i traktatens artikel 87, stk. 3, litra a), fastsatte undtagelsesbestemmelse, men Kommissionen kan ikke på grundlag af oplysningerne fra de italienske myndigheder slutte, at støtten er velbegrunder på grundlag af sit bidrag til den regionale udvikling og støttens karakter, og at dens omfang står i forhold til de ulemper, den skal opveje.
- (30) Først og fremmest skal det fremhæves, at den støtte, der indføres ved den pågældende ordning, som træder i stedet for en ordning for støtte, der blev anvendt i 1998 og 1999 på grundlag af »de minimis«-reglen, dækker driftsudgifter, der blev afholdt af virksomhederne allerede i 2000 og i 2001. Det, at dette tidsrum allerede er afsluttet, udelukker, at støtten er nødvendig for at udligne strukturelle ulemper, og at den har en tilskyndende virkning. I betragtning af det tidsrum, ordningen gælder for, er det desuden ikke påvist, at foranstaltningen har karakter af overgangsforanstaltning.
- (31) For det andet kan Kommissionen ikke slutte, at kriterierne for udvælgelse af de modtagende virksomheder, samt støttens form og varighed kan afbøde den anførte ulempe, og heller ikke, at støttens omfang står i forhold hertil, eftersom støtten ikke synes begrænset til at dække de merudgifter, virksomhederne effektivt har afholdt. Kommissionen kan heller ikke slutte, at den i ordningen omhandlede støtte er nedtrappelig.
- (32) Som led i vurderingen af, om de pågældende foranstaltninger er nødvendige ud fra deres bidrag til Sardinien sociale og økonomiske udvikling, kan Kommissionen i betragtning af de italienske myndigheders manglende oplysninger om manglen på alternative energikilder, der er af lige så stor økonomisk værdi som metangas, ikke slutte, at den af de italienske myndigheder påpegede ulempe (dvs. manglen på et net til fremføring af metangas) udgør en egentlig strukturel faktor, der er til hinder for regionens sociale og økonomiske udvikling.
- (33) Det manglende net, som ifølge de italienske myndigheder skulle tvinge virksomhederne til at benytte dyrere energikilder, kan eventuelt udgøre en faktor, der skaber økonomisk uligevægt, eftersom efterspørgslen efter et

⁽⁶⁾ EFT C 175 af 24.6.2000, s. 11.

⁽⁷⁾ EFT C 74 af 10.3.1998, s. 9

gode (metangas) ikke dækkes af udbuddet heraf. Efterspørgslen kan imidlertid dækkes, så snart den nødvendige infrastruktur for distribution af metangas er udført og stillet til rådighed for de erhvervsdrivende, hvilket principielt forventes at ske inden udgangen af 2006 med gennemførelsen af programmet for metangasanlæg på Sardinien.

- (34) Kommissionen kan derfor ikke slutte, at den af de italienske myndigheder påpegede ulempe er strukturel, som omhandlet i retningslinjerne for statsstøtte med regionalt sigte, og at den i ordningen omhandlede støtte er velbegrunderet på grundlag af sit bidrag til den regionale udvikling.

Sektoren for fremstilling, forarbejdning og afsætning af de i bilag I til traktaten omhandlede varer

Landbrugssektoren

- (35) Ifølge punkt 3.7 i EF-rammebestemmelserne for statsstøtte i landbrugssektoren ⁽⁸⁾ finder retningslinjerne for statsstøtte med regionalt sigte ikke anvendelse på nævnte sektor.
- (36) Ifølge punkt 3.5 i førnævnte rammebestemmelser for landbrugssektoren anses unilaterale statsstøtteforanstaltninger, som blot har til formål at forbedre producenterens økonomiske situation, men som på ingen måde bidrager til sektorens udvikling, som driftsstøtte, der er uforenelig med fællesmarkedet.
- (37) Den i den pågældende ordning omhandlede støtte har sådanne egenskaber og er derfor uforenelig med fællesmarkedet.

Sektoren for fiskeri og akvakultur

- (38) Ifølge punkt 1.5 i retningslinjerne for gennemgang af statsstøtte til fiskeri og akvakultur ⁽⁹⁾ gælder retningslinjerne for statsstøtte med regionalt sigte ikke for nævnte sektor.
- (39) Ifølge punkt 1.2, fjerde stykke, tredje led, i førnævnte retningslinjer er statsstøtte, der ydes uden krav om en forpligtelse fra modtagernes side, og som blot har til for-

mål at forbedre disse bedrífers likviditet, hvis den antager form af driftsstøtte, uforenelig med fællesmarkedet.

- (40) Den i den pågældende ordning omhandlede støtte har sådanne egenskaber og er derfor uforenelig med fællesmarkedet.

V. KONKLUSIONER

- (41) Ud fra den i nærværende beslutnings punkt IV.3 foretagne analyse må Kommissionen konstatere, at støtteordningen til fordel for nedsættelse af energiudgifterne i SMV i regionen Sardinien er uforenelig med fællesmarkedet —

VEDTAGET FØLGENDE BESLUTNING:

Artikel 1

Den i lov nr. 388/2000 omhandlede støtteordning til fordel for nedsættelse af energiudgifterne i små og mellemstore virksomheder i regionen Sardinien, som Italien påtænker at gennemføre, er uforenelig med fællesmarkedet.

Ordningen kan derfor ikke gennemføres.

Artikel 2

Italien underretter senest to måneder efter meddelelsen af denne beslutning Kommissionen om, hvilke foranstaltninger der er truffet for at efterkomme beslutningen.

Artikel 3

Denne beslutning er rettet til Den Italienske Republik.

Udfærdiget i Bruxelles, den 16. oktober 2002.

På Kommissionens vegne

Mario MONTI

Medlem af Kommissionen

⁽⁸⁾ EFT C 28 af 1.2.2000, s. 2.

⁽⁹⁾ EFT C 19 af 20.1.2001, s. 7.